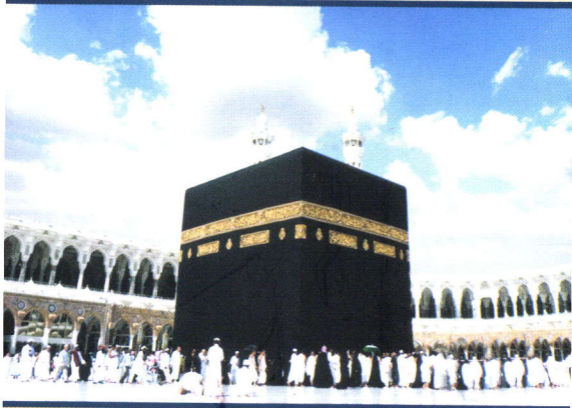

أحكام الحج والعمرة - بشتو

د حج او عمرے احكام

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

240

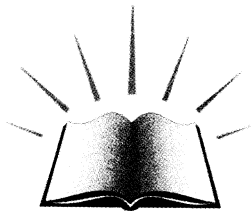
هاتف: ٤٢٣٤٤٦٦ ٠١٦. فاكس: ٤٢٣٤٤٧٧ ٠١٦

تعاوني الزلفي

أحكام الحج والعمرة - اللغة البشتو

د حج د احكامو پيژندنه

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد
ونوعية الجاليات بالزلفي

أحكام الحج والعمرة

أعدّه وترجمه للغة البشتو

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

الطبعة الأولى: ١٤٣٩/٨ هـ

③ المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالزلفي

أحكام الحج والعمرة- الزلفي، ١٤٣٩ هـ

ردمك: ١-٠٩-٠٠٩٣-٨٢٤٣-٦٠٣-٩٧٨

(النص باللغة البشتو)

١- ٢- العمرة أ- العنوان

١٤٣٩/٦٣٥٥

ديوي ٢، ٥٢٥

رقم الايداع: ١٤٣٩/٦٣٥٥

ردمك: ١-٠٩-٠٠٩٣-٨٢٤٣-٦٠٣-٩٧٨

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د حج د احکامو پیژندنه

د حج حکم او فضیلت : حج کول په ټول عمر کښې یو ځل په هر سړی او زڼانه باندې واجب دی، د اسلام د ارکانو نه پنځم رکن دے، الله پاک فرمائی: [وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا]. {آل عمران: ۹۷} ترجمه: د الله دپاره په خلقو باندې زیارت د بیت الله دے د چا چه د لارے وس وی. او د الله رسول ﷺ فرمائی : بُنِيَ الْاِسْلَامُ عَلٰى خَمْسٍ شَهَادَةِ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ ، وَاَنَّ مُحَمَّدًا

رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَالْحَجِّ
 ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ "متفق عليه. ترجمہ: بناء د
 اسلام پہ پنخو ستنو باندے ده، گواھی
 کول ددے خبرے چہ نشته حقدار د
 بندگی سیوا د الله پاک نه، او محمد ﷺ د
 الله رسول دے، د مونخ پابندی کول،
 زکات ادا کول، حج کول، او د رمضان
 روژے نیول. حج پہ هغه غوره عملونو
 کبھی دے چہ الله ته د نزدیکت سبب
 دے. رسول ﷺ فرمائیلى دى : «مَنْ حَجَّ
 هَذَا الْبَيْتِ فَلَمْ يَرْفُثْ وَلَمْ يَفْسُقْ رَجَعَ كَيَوْمِ
 وَلَدَتْهُ أُمُّهُ». متفق عليه ترجمہ: چا چہ حج

د حج او عمرے احکام _____ 5

وکړو ددے کور او د (جماع د کوروالی) شهوت خبرے ونکړی، او نه ئے د گناه کار وکړو واپس به شی (د گناهونونه پاک) لکه څنگه چه د مور نه پیدا شوے وی.

د حج شرطونه :

هر بالغ عاقل مسلمان باندے حج کول واجب دی چه استطاعت لری، استطاعت دیته وائی چه دومره خرچه ورسره وی چه د تللو راتللو او د خوراک څښاک، او لباس دپاره کافی شی، او خپل

اهل ته هم نفقه پريږدي، او دغه رنگه
 مرض او د دشمن يره نوي، او د زنانه
 دپاره محرم سره تلل هم شرط دے، او که
 زنانه په حالت د عدت کښې وي بيا ورله
 هم د حج دپاره تلل جائز ندي ځکه چه
 الله تعالى د عدت والا زنانه دپاره د
 کورونو نه وتل منع کړے دے، بس دهر
 چا دپاره يو مانع د دغه موانعو نه چه
 موجود شي هغه باندے حج نشته دے .

د حج آداب :

۱=د حاجي دپاره د سفر کولو نه مخکښې

د حج په احکامو باندې ځان پوهه کول ضروری دی، که د کتاب د لوستلو په واسطه وی، او که د عالم نه د پوښتنې په ذریعه وی، خو ځان پوهه کول لازم دی =۲ د حاجی دپاره د صالح ملگری په ملگریا باندې حرص پکار دے چه په خیر کښې ورسره مدد وکړی، او د بدو نه ئے منع کړی خاصکر د عالم یا د طالب العلم سره ملگریا وکړی .

=۳ د حاجی دپاره په خپل حج باندې د الله رضاء مقصد گرځول ضروری دی.

۴= د فضول خبرونه خپله ژبه ساتل .

۵= د الله تعالى ذکر او دعاگانے ډیرے کول پکار دی .

۶= نورو خلقو ته ضرر نه رسول .

۷= زنانه لره پکار دی چه د خپل ستر او پردے ډیر خیال وساتی، د سرو د گنرے نه ځان وساتی .

۸= د حاجی په زړه کښې دے دا خبره حاضره وی چه زه په عبادت کښې یم، سیاحت او سیل نه دے، بعض خلق حج

د سيل او چکر موقعه گنري، په هغه کښې تصويران وغيره وباسی دا گناه ده .

الاحرام :

احرام اصل کښي (په مناسکو د حج کښې د داخلیدلو نیت) ته وائی، څوک چه د حج او عمرے اراده لری، هغه بانده احرام واجب دے، حج کونکے یا عمره کونکے چه د مکه د خارج نه راځی، هغه به احرام د هغه میقات نه تری کوم چه د رسول الله ﷺ په ژبه

مبارکہ مقرر شوی دی، هغه په لاتدنی
ډول دی:

۱- ذو الخلیفة : دا د اهل مدینه او د
مدینه د جهت نه چه څوک راځی د
هغوی دپاره میقات دے، اوس ورته
(أبیار علی) وائی.

۲- الجحفة : دا رابغ سره نزدے یو
ورکوټے کله دے، اوس خلق د رابغ نه
احرام تپری، دا د شام والو دپاره میقات
دے. ۳- قرن المنازل : (السبیل الکبیر)

دا طائف ته نزدې علاقه ده، د نجد والو دپاره ميقات دے .

۴- يللم : د مکه نه ۹۰ کلوميتره فاصله باندې دے، د يمن والو دپاره ميقات دے ۵- ذات عرق : د عراق والو دپاره ميقات دے . دا ځايونه نبی کریم ﷺ مقرر کړې دے د دغه خلقو دپاره او هر هغه څوک چه پدې باندې تيريري په نيت د حج او عمرے اوسيدونکې د مکه او هغه څوک چه مکه کښې ئے

ځان د احرام نه حلال کړيدے هغوی به احرام د خپل ځای نه تړی .

احرام کښې سنت طریقه :

هغه کارونه چه د احرام نه مخکښې کول پکار وی . ۱- نوکان کت کول، د تخرگونو نه ويخته کت کول، بریتان کت کول، د نامه نه لاندے ويخته خرثیل، غسل کول، خوشبو استعمالول مخکښې د احرام نه صرف په بدن باندے نه په کپړو د احرام باندے .

۲- کنډلے شوے کپړے ویستل، صرف لنگ او خادر اچول، او زناڼه هر قسم کپړے اچولے شی صرف د ستر به ډیر اهتمام کوی چه د زینت ځایونه ئے ښکاره نه شی، مخ ته نقاب او لاسونوته دستانه به نه اچوی لیکن د پردو سپرو نه به خپل ستر کوی .

۳- مسجد ته تلل راتلل د مونځ دپاره که د مونځ وخت وی .

او دوه رکعات تحیة الوضوء کول پس ددے نه به احرام وتړی .

د حج طریقے :

د حج د کولو درے قسمه طریقے دی :

۱- حج تمتع، ددے طریقہ داده چه حاجی د حج په میاشتو کښې د عمرے دپاره احرام وتړی، او د عمرے نه بعد ځان د احرام نه حلال کړی، او بیا په مکه کښې وسپړی چه کله اتمه (۸) ورځ د ذی الحججه راشی نو د ځپل ځای نه د حج دپاره احرام وتړی، او کله چه د میقات نه ورتیږی نو داسه دعا به ووائی : (لَبَّيْكَ عُمْرَةً مُتَمَتِّعًا بِهَا إِلَى الْحَجِّ)

یعنی د عمرے دپاره لبيک وایم ددے نه بعد به حج کوم، حج تمتع د ټولو نه افضله طریقه ده، کچرته یو حاجی مکه ته راشی مخکنې د حج د ورځو نه، او بیا روستو د خپل د اوسیدو د ځای نه د حج دپاره احرام تړی، نو وائی به : (لبيک حجا) پدے صورت کنې په حاجی باندے یوه هدیه قربانی کول دی، یو گډ د یو شخص نه کافی کیږی، او یو د اوسنانو یا د غواگانو نه د اووه (۷) کسانو دپاره کافی کیږی .

۲- حج قِران، ددے طریقہ داده چه د عمرے او د حج دپاره به یوځای احرام وتړی، د احرام د تړلو په وخت کښې به وواځی : (لبیک عمرة وحجا) یعنی د عمرے او د حج دپاره لبیک وایم، معنی ئے داده : اے الله ! زه تا ته په حج او عمرے سره حاضریم او ستا حکم ته تیار ولاړیم. د عمرے کولو نه بعد به ځان نه حلالوی تر یوم النحر (د اختر ورځے) پورے، دا قسم حج اکثر هغه خلق کولے شی چه د ۸ ذی الحجه نه لږ مخکښې راشی، او د حج پورے په احرام

کنبې وی، او د ځان سره به هدیه هم بوځی، پدې طریقه حج کنبې هم قربانی کول لازم دی.

۳- حج افراد، ددې قسم حج طریقه داده چه د حج نیت به صرف وکړی د میقات نه به وواځی: (لَبَّيْكَ حَجًّا)، یعنی د حج دپاره لیک ووايم، پدې طریقه کنبې قربانی کول لازم نه دي. حاجی صاحب که جهاز کنبې راځی نو د جهاز میقات ته رارسیدو نه مخکې به احرام وتړی، کچرته د میقات (برابروالې) محاذات

پیژندل ورته مشکل وی، نو مخکښې
 احرام تړل هم جائز دے، کوم کارونه
 چه میقات سره کول پکار دی مثلاً
 صفائی کول، خوشبو لگول، نوکان کت
 کول وغیره، د مخکښې نه کول پکار
 دی، جهاز کښې د کیناستلو نه مخکښې
 د احرام کپړه به واچوی، یا دے په جهاز
 کښې واچوی، د میقات سره به بیا
 صرف نیت وکړی.

احرام کښې د داخلیدلو طریقه : احرام
 کښې داخلیدو دپاره به پدے طریقه نیت

کولے شی : ۱- د حج تمتع دپاره د احرام
طریقہ داده : (لبیک عمره متمتعاً بها الی
الحج) یعنی د عمرے دپاره لبیک وایم، د
عمرے نه بعد د حج کولو نیت لرم .

۲- که حج قران کوی نو داسے به وائی :
(لَبَّيْكَ عُمْرَةً وَحَجًّا) د عمرے او د حج
دپاره لبیک وایم. چه عمره او حج په یو
احرام بانده کوی .

۳- که حج افراد کوی نو داسے به وائی :
(لبیک حجا) ، د حج دپاره لبیک وایم .
د احرام نه پس تلبیه وئیل سنت دی، تر

د طواف شروع کیدو پورے، د تلبیه
 الفاظ دا دی: (لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا
 شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ
 وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ). ترجمہ .حاضریم
 اے اللہ زہ حاضریم ستا هیس شریک
 نشته زہ حاضریم یقینا ٲول حمدونہ او
 نعمتونہ ستا دپارہ دی او بادشاھی هم
 ستا ده ستا هیس شریک نشه دے

د محرم دپارہ حرام شوی کارونہ:

بعض کارونہ د احرام نه مخکنې د محرم
 دپارہ جائز وی، خو د احرام نه پس

ورباندے حرام شی خُکَہ چہ اوس پہ
 عبادت کنبی داخل شو، محرم باندے دا
 لاندینی کارونه حرام دی :

۱- د سر او د بدن د نورے حصے نہ ویختہ
 لرے کول حرام دی، لیکن د ضرورت
 مطابق پہ نرمی سره سر گروله شی .

۲- نوکان کت کول، مگر که یونوک مات
 شی، یا درد کوی نو د هغے پہ لرے کولو
 کنبی هم خه حرج نشته دے .

۳- خوشبو استعمالول او خوشبودار صابون
 استعمالول هم منع دی .

۴- د خپلے ښځے سره کورواله کول، نکاح کول، بدن لگول په شهوت سره، د خپلے ښځے مخ خکلول، شهوت سره کتل وغیره حرام دی .

۵- لاسونو ته دستانه اچول .

۶- د حیواناتو یا د مارغانو ښکار کول د احرام په حالت کې حرام دی .

دا هغه کارونه وو چه سپرو او ښځو ټولو دپاره حرام وو .

هغه کارونه چه صرف د سپرو دپاره حرام دی هغه دا دي :

۱- گندلے شوے کپڑے۔ البتہ د ضرورت مطابق بِلت، (د ملا نہ تاو شوے پتئی) گھڑی، چشمے، او ددے پہ شان د ضرورت خیزونه استعمالول جائز دی .

۲- براہِ راست خپل سر نشی پتولے کہ براہِ راست نوی بیا خہ حرج نشته دے لکه چھتری، موټر، بس، خیمه وغیره سره سر پتول جائز دی .

۳- خپو ته جرابے اچول جائز ندی، کچرته پیزار نوی، بیا د خرمنے موزے

اچولے شی، لیکن پرکی (کیتے) به
بنکاره کوی .

دده ممنوع خیزونو استعمال په دره
قسمه ده :

۱- بغیر د عذر نه یو خیز استعمالول،
پده صورت کبني به دغه انسان
گنهکاروی، او فدیة به هم ورکوی .

۲- که د خاص ضرورت مطابق استعمال
کړی، نو گنهکار ندی، البته فدیة به
ورکوی .

۳- کہ د عذر د وجه نه دغه منع شوی
 خیز استعمال کړي، مثلاً د یوے مسئلے
 علم ورسره نوی، یا ترے هیره شوی وی
 یا مجبوره شوی وی، پدے صورت کنبې
 نه گنهکار دے، او نه ورباندے فدیہ
 شته دے،

د طواف طریقہ :

مسجد حرام ته د ورداخلیدو په وخت
 کنبې به نبی خپه مخکنبې کړی، دا
 سنت طریقہ ده، او دا دعاء به ووائی :
 (بِسْمِ اللَّهِ، وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ

اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي، وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ).
 ترجمہ: شروع کوم پہ نوم د الله سره،
 درود او سلام دے وی پہ رسول الله ﷺ
 باندے، اے الله! بخنه وکره ماتہ د
 گناہونو زما، او کولاوے کره ما ته
 دروازے د رحمت خپل. (ابن ماجه)
 عامو مساجدو ته د داخلیدلو هم دغه
 طریقہ ده، ددے نه پس به کعبے طرفته
 روان شی د طواف دپاره.

۱-د حجر اسود خوا ته به لارشی، که
 ممکنه وی په بنی لاس باندے به حجر

اسود مسحه کړی، بسم الله، الله اکبر به وواځی، که ممکنه وی نو خکل دے ئے کړی، یا دے ورسره لاس مسحه کړی، او بیا دے لاس خکل کړی، او که دا ممکن نوی بیا به د لرے نه په لاس باندے اشاره وکړی، او الله اکبر به وواځی، لاس به نه خکلوی، بیا به خپل کس طرف ته کعبه کړی، او طواف به شروع کړی، د طواف په دوران کبښې څه مخصوص دعاء نشته دے، د ځان دپاره یا د نورو مؤمنانو دپاره هر قسمه

دعاء غونبتلے شی، د قرآن کریم تلاوت
هم کولے شی .

۲- کله چه رکن یمانی ته ورسیری نو که
ممکنه وی لاس باندے به ئے مسحه
کری، او بسم الله الله اکبر به ووائی، او
لاس به نه خکلوی، کچرته لاس لکول
ممکن نوی، نو همداسے به تیریری او په
لاس سره به اشاره نکوی او نه به الله
اکبر وائی، د رکن یمانی او د حجر اسود
مینخ کنبې به دا دعاء وائی: (رَبَّنَا آتِنَا فِي
الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا

عَذَابِ النَّارِ). ترجمہ : اے ربہ راکړه
 مونږه ته په دنیا کښې ښه حالت او په
 آخرت کښې ښه حالت، او بچ وساته
 مونږ لره د عذاب د اور نه .

۳- کله چه حجر اسود ته ورسیري نو که
 ممکن وی، خکل به ئے کړی او یا به
 ورته اشاره وکړی، او الله اکبر به ووائی،
 پدے طریقہ په اووه چکرو کښې یو
 چکر پوره شو نو باقی اووه چکرے به
 پدے طریقہ پوره کړی .

۴- پدے طریقہ باندے به اووه چکرے پوره کړی، حجر اسود سره چه تیریزری الله اکبر به وواښی، اولنی درے چکرو کښې به رمل کوي (یعنی وارپه وارپه قدمونه به په جلتی سره اخلي) او باقی چکرو کښې به عام منزل سره ځی، په طواف کښې اضطباع (یوه اُورپه ښکاره کول) سنت طریقہ ده، د اضطباع طریقہ داده چه څادر به د ښی وورپے د لاندے او د کسے وورپے د پاسه واچوی، اضطباع په اولنی طواف کښې کول پکار دی، او په غیر د طواف نه هم اضطباع نشته. ۵- د طواف د

پوره کولو نه پس به د مقام ابراهيم نه روستو دوه رکعاته د طواف وکړي چه مقام ابراهيم د مونځ کونکي او د کعبه په مينځ کي راشي، د مونځ په حالت کښې به دواړه اوورې پټي کړي، په اولني رکعت کښي به : [قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ] يعني سورة الكافرون. او په دويم رکعت کښې به [قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ] سورت الاخلاص تلاوت کړي، که د مقام ابراهيم سره د خلقو د ډيروالي د وجه نه ممکن نه وي، بيا په مسجد حرام کښې چه هرځای وشي جائز دی .

صفا او مروہ کنس سعی کول :

د طواف نه پس به سعی کیدلے شی، اول به صفا طرفته مخامخ شی، او دا آیت به ولولی : [إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ] {البقرة: ۱۵۸} ترجمه: یقینا د صفا او مروہ غوندی د الله د دین ننبخه دی، نو خوک چه د بیت الله حج یا عمره کوی، هغه باندے ددے دواړو سعی کولو کنبی خه گناه نشته دے، او

خوک چه د زړه په خوشحالی سره نیکی کوی نو یقیناً الله تعالی قدر دان او په هرڅه باندې پوهه دی . صفا ته دومره ختل پکار دی چه کعبه ورته په نظر باندې راشی، کعبه ته به مخامخ لاس اوجت کړی، او دا دعاء به درې کرته ووائی: "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ أَنْجَزَ وَعَدَهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ"، ددے نه پس به دعاء وغواری، او بیا به مروه طرفته روان شی، د شنو راډونو مینخ کښې منډه وهل

پکار دی، تیزه منډه پکار ده خومره
 چه کیدلے شی خو صرف د سرو دپاره،
 او د بنځو دپاره منډه نشته دے، کله چه
 مروه ته ورسیری نو قبلے طرفته به مخ
 کړی او دعاء به وغواړی لکه څرنګه
 چه صفا کښې ئے غوښتلے وه، دسعی په
 اووه چکرو کښې یوچکر پوره شو، ددے
 پشان به اووه چکرے پوره کوی، د صفا
 نه شروع او مروه باندے به سعی ختموی
 .حاجی که نیت د حج تمتع کړے وی نو
 د سعی کولو نه پس به د سر ویخته کت
 کړی، او عمره به پوره کړی، پدے سره د

احرام نه حلال شو، خپله کپړه به واغوندي. کله چه د ذی الحجه اتمه ورځ راشی، نو د خپل د اوسیدو د ځای نه به احرام وتړی په هغه طریقه باندې چه څنګه ئې د عمرې دپاره احرام ترلې وو، د حج نیت به وکړی، او دا تلبیه به وائی: (لَبَّيْكَ حَجًّا) لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ" البته څوک چه حج قران یا حج افراد کوی هغه به د سعی نه پس وینخته نه کت کوی احرام کښې به وسپړی .

اتم (۸) ذی الحجہ :

پدے ورځ بانده حاجی صاحب منی ته ځی، او د ماسپڅین، مازیگر، مابنام او ماسخوتن او د صبا مونځونه به په قصر سره کوی، البته جمع بین الصلاتین به نه کوی.

۹- نهم ذی الحجہ (یوم عرفه) :

پدے ورځ بانده به حاجی صاحب یو څو کارونه کوی :

۱= د نمر د راختلو نه پس به حاجی د عرفات میدان ته ځی، او د نمر د پریوتو

پورے به عرفات کنبې وی، د ماسپخین او مازیگر مونځ به یوځای په قصر سره (دوه دوه رکعاته) کوی، کله چه زوال وشي، بیا به د مونځ نه بعد ځان فارغه کړي د ذکر، دعاء او تلبیه دپاره، پدے ورځ باندے ډیرے دعاگانے او الله رب العالمین ته عاجزی کول پکار دی، د خپل ځان دپاره د مور او پلار او عامو مسلمانانو دپاره دعاء پکار ده، په دعاء کنبې لاس اوجتول سنت طریقه ده، عرفات کنبې وقوف کول د ارکانو د حج نه دی، څوک چه په عرفات کنبې

وقوف ونه كړی، د هغه حج نه كیږی، عرفات كښې د وقوف وخت د نهمه ورځه د ذی الحجې د نمر د راختلونه تر د لسمه ورځه د صباح د راختو پوره دے، بس څوك چه ایسار شو د ورځه یا د شپه په څه حصه كښې د دغه ورځونه، نو حج ته صحیح دے، لیکن حاجی صاحب به پوره كوشش كوی چه د عرفات حدود ته ورداخل شی .

۲= كله چه د عرفه په ورځ نمر پریوځی نو خه په اطمینان سره به مزدلفه طرف ته

روان شی، او په اوجت آواز سره به تلبیه وائی. مزدلفے ته رسیدو سره به د ماښام او د ماسخوتن مونځونه په جمع سره قصر وکړی، د مونځ نه بعد به د خوراک څښاک بندوبست وکړی، او بیا به اوده شی چه د سهار مونځ ته ترو تازه شی.

- ذی الحجہ (د لوئے اختر ورځ):

۱= د اختر په ورځ چه حاجی صاحب د سهار مونځ وکړی، خپل ځای باندے به کینی، او اذکار او دعاگانے به غواری تردے چه تیاره ختمه شی. ۲= د نمر د

راختونه مخکښې به منی طرف ته روان شی، او په اوجت آواز به تلبیه وائی، د شیطان ویشتلو دپاره به واړه واړه اووه (۷) کانږی راغونډ کړی.

۳ = تلبیه به وائی تردے چه جمرة الکبری (لوئی شیطان) ته ورسیري، د هغه په ویشتلو به شروع وکړی په یو یو کانږی به ئی ولی او هر کانږی سره به الله اکبر وائی. ۴ = د شیطان د ویشتلو نه پس قربانی کول دی، کچرته حج تمتع یا حج قران کوی نو مستحب داده چه د خپله

قربانی نه خوراک وکړی، او نورو ته نه هدیہ او صدقه کړی که ممکن وی. = د قربانی نه پس به حلق الرأس وکړی یعنی د سر ویخته به وخرثیوی، اویا به قصر (ورکوټی) کړی، خو حلق افضل دے، د زانہ دپاره صرف (قصر) دے یعنی دهرے کونځی نه به دگوتے د سر په مقدار ویخته کت کړی (تقریبا درے سینټی میټره) ددے نه پس حاجی صاحب د احرام نه حلال شو، کوم کارونه چه کول ئے حرام وو لکه ویخته، نوکان کت کول وغیره، هرڅه ورله جائز

شول لیکن نکاح (خپلے بڼځے سره
 نزدیکت) نشی کولے ترخو پورے چه
 د بیت الله طواف ئے نوی کری .

۶ = طواف الافاضة کول: د طواف نه پس
 دوه رکعاته مونځ د طواف کول، او بیا په
 صفا او مروه کښې سعی کول، کله چه
 حج تمتع وی ځکه چه حج قران، یا حج
 افراد کونکے اول د طواف قدوم سره
 سعی کریده چه هغه سعی د حج وه،
 کچرته هغه سعی نوی کری بیا سعی
 کول ورباندے لازم دی، د صفا او مروه

د سعی نه پس ټول ممنوع خيزونه حلال
شي کوم چه د احرام د وجه نه حرام
شوی وو .

۷= حاجی صاحب باندے لازم دی چه
یولسمه او دولسمه شپه منی کنبې وکړی
(یعنی د شپے اکثره حصه منی کنبې تیره
کړی) او دیارلسمه شپه تیروول هم جائز
دی، څوک چه اراده د روستوالي لری . د
اختر په ورځ د اعمالو ترتیب دا دے :
رمئے (شیطان ویشتل) نحر (قربانی) حلق
(ویخته کت کول)، طواف کول دا ترتیب

سنت دے، لیکن یو عمل مخکبني روستو
شی نوخه حرج نشته دے

۱۱- ذی الحجہ (یولسمه ورځ):

پدے ورځ حاجی صاحب باندے د
شیطانانو ویشتل لازم دی د نمر د زوال
نه روستو به شروع کوی، د زوال نه
مخکبني ویشتل جائز ندی، د بلے ورځے
د صبا راختو پورے ویشتل جائز دی،
اول به جمرة الصغری (ورکوټی شیطان)
وولی بیا جمرة الوسطی (مینځنی شیطان)
او بیا جمرة الکبری (لوئی شیطان) د زوال

نه پس تر د بلے ورځے د صبا راختو پورے ویشتلے شی .

د جمرات ویشتلو طریقہ داده :

د ځان سره (۲۱) یو دپاسه شل وارہ وارہ کانږی راواخلي، او د ورکوټی شیطان خوا ته به لارشی، په یو یو کانږی باندے به ئے اووه ځل وولی، او هر کانږی سره به الله اکبر وائی، بیا سنت طریقہ داده چه لږ بنی طرفته شی، او اُورده دعاء وغواړی، ددے نه پس د مینځنی شیطان خوا ته ورشی او اووه کانږو باندے به ئے

وولی، د هرگوزار سره به الله اکبر وائی،
 بیا سنت طریقه داده چه کس طرفته به
 ودریزی، او دعاء به وغواړی. ددے نه
 پس به لارے شی لوئی شطان ته، په هغه
 مخکنی طریقه به ئے وولی، د هر کانړی
 سره به الله اکبر وائی، ددے نه پس به نه
 ودریزی .

۱۲- دولسمه ذی الحجہ :

۱= پدے ورځ به حاجی هغه څه کوی
 چه په یولسم (۱۱) د ذی الحجہ باندے
 ئے څه کړی وی. کچرته یو حاجی

صاحب غواری چه تر (۱۳) ذی الحجہ پورے ایسار شی، نو هغه کارونه به کوی کوم چه مخکبني دوه ورخو کبني کړی وی. د شیطان د ویشتلونه روستو به حاجی صاحب بیت الله ته د طواف الوداع دپاره ځی، د طواف د اووه چکرو نه پس به دوه رکعاته د طواف که ممکن وی د مقام ابراهیم نه شاته وکړی، او که ځای نوی نو بیا د مسجد په هر ځای کبني کیدلے شی. دا طواف په هغه زنانه باندے نشته چه مریضه وی (حائضه، یا نفاسه) د حاجی صاحب

دپاره دا هم جائز دی چه طواف افاضه
 (د اختر د ورځے طواف) روستو کړی
 دولسم د ذی الحجہ یا دیارلسم د ذی
 الحجہ ته، خو بیا به صرف د طواف
 الافاضة نیت کوی، او دا طواف به د
 طواف الوداع په ځای کافی شی. د طواف
 الوداع نه روستو مکه کښې بغیر د
 ضرورت نه ایساریدل ندی پکار،
 کچرته ډیر وخت دپاره پاته شی، نو
 دوباره به طواف الوداع کوی.

د حج ارکان

- ۱: الاحرام .
 - ۲: الوقوف بعرفة .
 - ۳: طواف الافاضة .
 - ۴: السعي بين الصفا والمروه .
- چا چه پدے ارکانو کنبې خه پرینبودل
حج ئے صحیح ندے .

واجبات الحج :

- ۱ = د میقات نه احرام ترل
- ۲ = عرفات کنبې وقوف کول د نمر پریتو پورے، خوک چه د ورخے وقوف کوی .

۳ = مزدلفه کنبې شپه کول تر صبا پورے چہ خہ تیاره ختمه شی مگر بوډاگان او زنانہ د نیمے شپے ہم تللے شی . ۴ = منی کنبې د اختر نه روستو دوه یا درے شپے تیروول (ایام التشریق) .

۵ = دغه ایام التشریق کنبې د شیطان ویشتل (رمی الجمرات)

۶ = د سر ویخته کت کول یا ورکوته کول
۷ = طواف الوداع

پدی مذکورہ خیزونو کنبې چہ د چا نه یو پاتے شو نو دم به ورکوی، گد یا د

غواء اومه حصه او يا د اوبن اومه
 حصه به قربانی کوی، او د حرم په
 مسکینانو باندے به ئے تقسیموی .

د مسجد نبوی ﷺ زیارت

د مسجد نبوی زیارت د مونخ کولو دپاره
 مستحب دے خکه حدیث کنبې راغلی
 دی: «صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ
 صَلَاةٍ فِيمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ». ترجمه:
 رسول الله ﷺ فرمائیلي دی چه زما پدے
 جومات کنبې یو مونخ د زرو مونخونو
 نه غوره دے په نورو جوماتونو کنبې

سیوا د مسجد حرام نه، څکه هغه کنبې
یو مونځ په یو لاکه دے، ددے مسجد
دپاره په کال کنبې څه خاص وخت مقرر
نشته، او نه د حج حصه ده، هر وخت یو
مؤمن د نبی کریم ﷺ د قبر زیارت کولے
شی، او د هغه د دوه صحابه کرامو
ابوبکر صدیق او عمر بن الخطاب
رضوان الله علیهم اجمعین د قبرونو، او د
نبی کریم ﷺ د حجرے مسحه کول یا
خکلول یا طواف کول یا د دعاء په وخت
کنبې ورته مخ کول دا ټول جائز ندی.

فهرست د حج او عمر ے احکام

3	د حج د احکامو پیژندنه
5	د حج شرطونه
7	د حج آداب
9/12	احرام / د احرام سنت طریقه
14	د حج طریقه
19	احرام کنبی، د داخلیدو طریقه
21	د محرم دپاره حرام کارونه
26	د طواف طریقه
33	د صفاء مروا مینځ کنبی، سعی
19	د ذی الحجی 8 و 9 و 10 ورځ
50	د حج ارکان
51	د حج واجبات
53	د مسجد نبوی زیارت